

Corpus Hippocraticum

1) Jak se má lékař chovat

„Nepodám nikomu smrtící lék, i kdybych o to byl požádán, ani nikomu nedám doporučení v tom smyslu; stejně tak nepodám ženě přípravek vedoucí k potratu. ... Do všech domů, do nichž vstoupím, tak učiním ve prospěch nemocných, jsa dalek veškeré zamýšlené nespravedlnosti i zlého úmyslu, a zvláště se zdržím sexuálního styku jak se ženami, tak s muži, svobodnými stejně jako s otroky.“ Příklad přísaha (Jusjurandum, Ὁρκος Horkos), IN: Hippokratés: Vybrané spisy I, přel. S. Fischerová

„Styky lékaře s nemocnými totiž nejsou nijak bezvýznamné: nemocní uvádějí sami sebe do závislosti na lékařích a ti jsou neustále v kontaktu se ženami, s mladými dívkami a s nesmírným bohatstvím. Ve všech těchto ohledech je proto nezbytné chovat se zdrženlivě.“ O lékaři (De medico, Περί ἰητροῦ Peri iétrú), IN: Hippokratés: Vybrané spisy I, přel. J. Černá

„U žen, které neví, jakou nemocí stonají, se stává, že nemoc pokročí a stane se nevléčitelnou dříve, než se lékař od nemocné dozví, čím opravdu stoná; a ony se ostýchají to říci, i když příčinu znají, a z nezkušenosti a neznalosti to považují za hanbu. Stejně tak lékaři dělají chybu, nevyptají-li se přesně na příčinu nemoci a léčí ji stejně jako nemoci mužské; viděl jsem již mnoho žen podlehnout takovým chorobám. Je naopak třeba se ihned přesně otázat na příčinu: léčba ženských nemocí se totiž od léčby mužských velmi liší.“ O ženských nemocech I, 62 (De mulierum affectibus, Γυναικεία Gynaikeia)

2) sex

„A (žena) má potěšení už na začátku soulože a pak i po celou dobu, dokud muž do ní neejakuluje. A když žena po sexu velmi touží, vylučuje dříve než muž a zbytek času už její touha není tak veliká. Jestliže nemá chuť na sex, končí její vzrušení zároveň s mužem. Funguje to asi tak, jako když do teplé vody přilejeme studenou; teplá voda pak už není teplá. Stejně tak když sperma přejde z muže do dělohy, uhasíná roztoužení a potěšení ženy. ... Při sexu žena pociťuje mnohem menší rozkoš než muž, zato ale po delší čas. Důvodem je to, že u muže se tekutina (tj. sperma) vylučuje náhle a silnějšími otřesy než u ženy. A s ženami se to má takto: když mají styk s mužem, jsou zdravější. Při sexu totiž děloha vlhne. Suché dělohy se časem velmi sráží a způsobují tělu silné bolesti. Zároveň se stykem ohřívá krev a zvlhčuje a usnadňuje se cesta pro odtok menstruační krve... Když žena má styk a nemá otěhotnět, obvykle semeno obou vychází ven, kdykoli to žena chce. Jestliže má otěhotnět, semeno nevytéká, ale zůstává v děloze. Jestliže je žena zkušená rodička, pozná, když semeno nevyjde, ale zůstane, a bude tak vědět, kterého dne otěhotněla.“ O přirozenosti dítěte 4-5 (De natura pueri, Περί φύσιος παιδίου Peri fysios paidiú)

3) početí

„Když se zdá, že nastaly příznivé okolnosti a žena má spát s mužem, žena ať je nalačno a muž střízlivý, umytý v chladné vodě a dobře najezený. Když žena pozná, že přijala sperma, ať potom s mužem nespí, ale zůstane v klidu. Bude to vědět, když jí muž řekne, že ejakuloval, i když ona to nepozná kvůli suchu. Když ale děloha sperma vypudí zpět do pochvy a ona zvlhne, hned ať má znovu s mužem styk, dokud by nepočala.“ O superfetaci 26 (De superfetacione, Περί ἐπικυήσιος Peri epikyésios)

4) kluk nebo holka?

„Samice inklinují více k vodě a rostou díky jídlu, pití a životním návykům, které jsou studené, vlhké a jemné; samci inklinují více k ohni a rostou díky jídlům a životosprávě, které jsou suché a teplé. Pokud má být zplozeno ženské pohlaví, je třeba užít životosprávu založenou na vodě, pokud mužské pohlaví, na ohni. A je potřeba, aby takto konal nejenom muž, ale i žena.“ O životosprávě I, 27 (De victu / De diaeta, Περί διαίτης Peri diaités)

5) vývoj plodu

„Když se sperma dostane do dělohy, za sedm dní má to, co má mít tělo. Někdo by se mohl divit, jak to vím. Mnoho jsem se dověděl tímto způsobem: prostitutky, které jsou mnohdy velmi zkušené, když mají sex, poznají, jestli otěhotněly a nechají si udělat potrat. Když potratí, plod z nich vypadne, jako kus těla. Když ho hodíš do vody a pozoruješ, vidíš, že má všechny končetiny, oční důlky, uši i ruce. I prsty na rukách, i nohy i chodidla, i prsty na noze, i přirození, zkrátka celé tělo.“ O stavbě těla 19 (De carnibus, Περί σαρκῶν Peri sarkón)

„Veškeré tělesné údy se vydělují a rostou... Větší jsou přirozeně viditelné dříve než menší... U některých je vše viditelné za 40 dní, u jiných za dva měsíce, u dalších za tři nebo čtyři měsíce.“ O životosprávě I, 26 (De victu / De diaeta, Περί διαίτης Peri diaités)

6) potrat

„Simova žena potratila třicátého dne. Buď něco vypila, nebo se to stalo samo od sebe. Měla bolesti. Kdykoli se napila, hodně zvracela; bylo to jako žluč, bledě zelené. Měla křeče, kousala se do jazyka. Přišel jsem k ní čtvrtého dne. Měla velký černý jazyk. Běhmo očí bylo rudé. Nespala. Čtvrtého dne v noci zemřela.“ Epidemie V, 53 (Epidemiae / De morbis popularibus, Ἐπιδημῖαι Epidémiai)

„Jedna moje známá měla zpěvačku, která měla velkou cenu a která spala s muži, ale ta nesměla otěhotnět, aby neztratila svou cenu. A doneslo se i ke zpěvačce, co si tak

ženy říkají mezi sebou, že když totiž žena po styku otěhotní, sperma z ní nevychází, ale zůstává uvnitř. Zpěvačka se to tedy dověděla a dávala si vždy pozor. A když jednou cítila, že z ní sperma nevychází, řekla to své paní a dostalo se to až ke mně. Já jsem jí přikázal, aby skákala a zakopávala nohy až k zadku. Ona sedmkrát skočila a sperma z ní vyteklo na zem a plesklo to.“ O přirozenosti dítěte 13 (De natura pueri, Περί φύσιος παιδίου Peri fysios paidiú)

7) antikoncepce

„Jestliže žena nechce otěhotnět, namoč ve vodě fazole s lanýži a dej jí to pít a během jednoho roku neotěhotní.“ De natura muliebri 98

Soranos, Gynekologie I, 60

Prostředky proti otěhotnění je potřeba odlišovat od prostředků způsobujících potrat. První zabraňují početí, druhé ničí to, co už bylo počato. ...

Druzí je (tj. prostředky k potratu) předepisují, ne když někdo chce potratit nemanželské dítě, ani kvůli touze po kráse, ale když při porodu hrozí nějaké nebezpečí, např. když je malá děloha. ... Přičemž je bezpečnější zabránit početí než potratit.